

Nr 132.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1941 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus.

(3:e avd.)

I anslutning till sin i årets statsverksproposition under kapitalbudgeten (bilaga 2, punkt 1) gjorda framställning har Kungl. Maj:t i propositionen nr 216, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden den 25 april 1941, föreslagit riksdagen att

I. besluta att i enlighet med av departementschefen förordade förslag följande arbeten må komma till utförande, nämligen

a) vid Umedalens sjukhus anordnande av en rotfruktkällare för en beräknad kostnad av högst 26,000 kronor;

b) vid Mariebergs sjukhus om- och nybyggnadsarbeten för en beräknad kostnad av högst 1,891,100 kronor;

II. bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna ett den 1 november 1940 samt den 21 januari och den 7 februari 1941 mellan Uppsala stads drätselkammare, å ena sidan, samt chefen för Upplands regemente, medicinalstyrelsen och lantbrukshögskolan, å andra sidan, träffat avtal angående anslutning till stadens reningsverk för avloppsvatten;

III. å kapitalbudgeten, Statens allmänna fastighetsfond, till Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 5,926,000 kronor.

Uppförande av Sidsjöns sjukhus i Sundsvall. För ifrågavarande ändamål har riksdagen hittills anvisat sammanlagt 7,200,000 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1940 har *byggnadsstyrelsen* hemställt om anvisande av medel å riksstaten för nästa budgetår till slutförande av byggnadsarbetena vid Sidsjöns sjukhus. Rörande de byggnadsarbeten, som alltjämt återstå att verkställa, har styrelsen därvid anfört följande.

Arbetena hade numera fortskridit så långt, att fem paviljonger vore helt eller i det närmaste uppförda under tak. Grundläggningsarbetena för övriga fem paviljonger påginge och grunden för den byggnad, som vore avsedd att inrymma värmecentral och verkstäder, vore färdig, varjämte grundläggningsarbetena för ekonomibyggnaden igångsatts. Före utgången av år 1940 beräknades byggnadsstommarna för samtliga paviljonger samt värmecentralbyggnaden vara uppförda under tak, varefter de invändiga putsnings- och

golvlägningsarbetena i dessa byggnader beräknades kunna igångsättas omedelbart efter årsskiftet.

Utöver förenämnda byggnader planerades att vid sjukhuset uppföra bostäder m. m. för personal, obduktionsbyggnad och växthus.

Ursprungligen uppskattades kostnaderna för sjukhusbygget till sammanlagt 10,400,000 kronor. Byggnadsstyrelsen har emellertid i sin förevarande skrivelse i anledning av de inträdda förändringarna på byggnadsmarknaden verkställt en omräkning i vissa delar av de tidigare kalkylerna. I enlighet härmed skulle totalsumman kunna beräknas till 11,500,000 kronor, fördelad på följande sätt:

Åtta sjukpaviljonger samt specialpaviljong	kronor	4,990,000	
Administrationsbyggnad, upptagningspaviljong, ekonomibygnad med gymnastik- och samlings-sal samt värmecentral med verkstadsbyggnad	»	2,465,000	
Bostadsbyggnader:			
bostadshus om sju rum, jungfrukammare och kök för sjukhuschef	kronor	80,000	
bostadshus om sex rum, jungfrukammare och kök för överläkare	»	70,000	
bostadshus med tre lägenheter, vardera om fem rum, jungfrukammare och kök, för två förste-läkare och syssloman.....	»	155,000	
bostadshus med tre lägenheter, vardera om tre rum, jungfrukammare och kök, för andre-läkare	»	113,000	
bostadshus med tre lägenheter om tre rum och kök för maskinmästare, förste maskinist och trädgårdsmästare.....	»	87,000	
10 två-familjsvillor för gift personal med lägenheter om två rum och kök	»	364,000	
bostadshus för föreständerskor och över-sköterskor	»	246,000	
3 bostadshus för sköterskor	»	575,000	
bostadshus för ogift manlig personal	»	198,000	
portvakts- och personalbyggnad jämte telefoncentral	»	65,000	
tvättstuga för gift personal	»	20,000	1,973,000
Obduktionsbyggnad.....	»	55,000	
Växthus	»	90,000	
Trafkkulvertar mellan paviljongerna	»	260,000	
Pannanläggning m. m. för värmecentral, köks- och tvättapparater samt desinfektionsanläggning.....	»	490,000	
Lokaltelefon och nattvaktskontroll.....	»	54,000	
Utvändiga ledningar för värme-, vatten-, avlopps- och elektriska ledningar inklusive schaktnings- och sprängningsarbeten samt rörkulvertar.....	»	738,000	
Ytterbelysning	»	25,000	
Promenadgårdar	»	170,000	
Väg- och planeringsarbeten samt stängsel.....	»	190,000	

Summa kronor 11,500,000.

För utförande av vid byggnadsföretaget erforderliga skyddsrum, för vilka förberedande åtgärder vidtagits, ha därjämte beräknats åtgå tillsammans 160,000 kronor, varför kostnadssumman i sin helhet skulle komma att uppgå till (11,500,000 + 160,000) 11,660,000 kronor.

I anslutning härtill har styrelsen uppskattat medelsbehovet för detta företag under nästa budgetår till (11,660,000 — 7,200,000) 4,460,000 kronor.

Departementschefen har för egen del anfört:

Av den lämnade redogörelsen framgår, att arbetena med uppförandet av det nya sinnessjukhuset i Sundsvall fortskridit så långt, att medel för avslutande av byggnadsföretaget nu böra anvisas.

Såsom jag i det föregående anfört, har byggnadsstyrelsen med hänsyn till inträdda prisstegringar på byggnadsmarknaden verkställt en omräkning i vissa delar av de tidigare kostnadskalkylerna och samtidigt i anledning av erhållet uppdrag gjort byggnadsförslaget i avseende å personalbostäderna till föremål för en omarbetning i besparingssyfte.

Rörande sistnämnda fråga vill jag erinra om att 1938 års riksdag vid behandlingen av förslaget om ifrågavarande sjukhus' uppförande i anslutning till Kungl. Maj:ts uppfattning uttalade sig för nödvändigheten av en begränsning och förenkling av det av byggnadsstyrelsen föreslagna bostadsbeståndet för läkare och övrig personal. Enligt detta styrelsens förslag hade bostädernas uppförande beräknats draga en sammanlagd kostnad av 2,260,000 kronor. I det av styrelsen nu framlagda reviderade förslaget har framför allt en förhållandevis betydande reducering av antalet bostäder vidtagits, varigenom hithörande byggnadskostnader trots den inträdda prisstegringen ansetts kunna begränsas till 1,973,000 kronor. Det synes emellertid icke helt utslutet, att ytterligare kostnadsminskningar äro möjliga. Jag vill därför förorda, att utlåtande från 1940 års civila byggnadsutredning inhämtas, innan uppförandet av personalbostadshusen i den av byggnadsstyrelsen föreslagna omfattningen påbörjas. Denna omprövning torde jämväl få omfatta förslagen rörande obduktionsbyggnad och växthus. Jag förutsätter vidare, att byggnadsstyrelsen vid utförandet av övriga kvarstående arbeten vid sjukhusbygget tillvaratager alla möjligheter för nedbringande av byggnadskostnaderna.

Försiktigtvis anser jag mig likvisst böra räkna med det totalbelopp — (11,660,000 — 7,200,000) 4,460,000 kronor — som byggnadsstyrelsen funnit ytterligare erfordras för byggnadskomplexets fullbordande samt förordar, att detta belopp i sin helhet äskas för nästa budgetår.

Anordnande av en rotfruktkällare vid Umedalens sjukhus. I skrivelse den 11 februari 1941 har *medicinalstyrelsen* med överlämnande av till ärendet hörande ritningar och kostnadsförslag gjort framställning om anvisande av medel för anordnande av en rotfruktkällare vid Umedalens sjukhus. Styrelsen har därvid meddelat, bland annat, att den plan, som följdes vid uppförande av Umedalens sjukhus vid Umeå, icke upptagit någon rotfruktkällare, enär man för det dåvarande icke kunde beräkna storleken av de lagerutrymmen, som komme att krävas för antytt ändamål. Den 29 juni 1940 hade emellertid sjukhusdirektionen till medicinalstyrelsen överlämnat förslag att för en kostnad av 24,900 kronor vid sjukhuset uppföra en sådan källare, avsedd för en odlad areal av 25 hektar. Förslaget hade sedermera med avseende å vissa konstruktionsdetaljer överarbetats av länsarkitekten K. Sörensen och godkänts av medicinalstyrelsens arkitekt.

Byggnadsstyrelsen hade i yttrande till medicinalstyrelsen den 28 januari 1941 förklarat sig icke hava något att erinra beträffande den föreslagna konstruktionen av källaren ifråga men ansett de för byggnadsföretaget uppgivna kostnaderna vara för lågt beräknade. Dessa syntes böra höjas till 31,000 kronor.

Med anledning av vad byggnadsstyrelsen anfört hade medicinalstyrelsen infortrat yttrande från sjukhusets syssloman, vilken däri på grund av stegring av arbetskostnaderna och omsättningsskattens tillkomst uppskattat kostnaden till 26,000 kronor. Därvid hade förutsatts, att arbetet skulle utföras i sjukhusets regi och med anlåtande i största möjliga utsträckning av vid sjukhuset tillgänglig arbetskraft.

Med stöd av vad sålunda anförts har medicinalstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att vid Umedalens sjukhus vid Umeå finge uppföras en källare för potatis och andra rotfrukter för en kostnad av högst 26,000 kronor.

Departementschefen har för egen del funnit behovet av särskilda källarutrymmen vid Umedalens sjukhus för förvaring av potatis och rotfrukter till fullo styrkt samt ej heller funnit anledning till erinran vare sig mot det av medicinalstyrelsen framlagda byggnadsförslaget eller de av styrelsen beräknade kostnaderna härför. Departementschefen har därför förordat, att 26,000 kronor äskas för ändamålet.

Renoveringsarbeten vid Ulleråkers sjukhus. För renovering av ifrågasvarande sjukhus har riksdagen tidigare anvisat *dels* 1,995,000 kronor till anläggande av ny ångcentral jämte ombyggnad av vattenverket ävensom uppförande av fem bostadshus för sjukvårdspersonalen (första etappen) *dels ock* 900,000 kronor till vissa ytterligare arbeten, ingående i en andra etapp av renoveringsarbetena vid sjukhuset. Rörande dessa senare arbetens art och omfattning hänvisas till en i propositionen nr 256 till 1939 års lagtima riksdag å sid. 3 intagen sammanställning. Sammanlagda kostnaden för de i denna etapp ingående arbetena uppskattades i nämnda proposition till 1,340,000 kronor.

I samband med besparingsaktionen hösten 1939 blevo emellertid arbetena vid sjukhuset med vissa smärre undantag avbrutna.

För fullbordande av det nya ångpannehuset samt för anordnande av vattenklosetter jämte vatten- och avloppsledningar i de söder om sjukhusområdet belägna personalbostäderna har Kungl. Maj:t sedermera av anvisade medel ställt till förfogande ett sammanlagt belopp av 135,000 kronor.

För fullföljande av de till andra etappen hörande arbetena äskas nu återstående belopp eller (1,340,000—900,000) 440,000 kronor.

I samband härmed har anmälts uppkommen fråga om anslutning till ett av Uppsala stad beslutat reningsverk för avloppsvattnet från bland annat Ulleråkers sjukhus.

I det förslag till fullständig renovering av Ulleråkers sjukhus vid Uppsala, som Kungl. Maj:t i proposition nr 68 underställde 1936 års riksdag, ingick även uppförandet av ett reningsverk med biologiskt filter för sjuk-

husets spillvatten. Kostnaderna härför beräknades till cirka 240,000 kronor. Den etapp av renoveringsarbetet, i vilken detta arbete ingår, har ännu icke utförts.

Sedan möjlighet att vinna anslutning av avloppsvatten från Ulleråkers sjukhus, lantbrukshögskolan vid Ultuna och Upplands regemente till Uppsala stads reningsverk klarlagts, hava underhandlingar av dessa institutioner upptagits med representanter för Uppsala stad, och föreligger numera preliminärt avtal i ämnet av följande huvudsakliga innehåll:

Staden förbinder sig att på vissa närmare angivna villkor till sitt planerade reningsverk för avloppsvatten mottaga spillvatten och dräneringsvatten från byggnadsgrunder från förenämnda institutioner intill en mängd, som sammanlagt ej överstiger cirka 3,000 l./min.

Såsom gottgörelse härför skall Kronan erlägga *dels* anslutningsavgift *dels* och drift- och underhållskostnadsersättning.

Anslutningsavgift erlägges med ett engångsbelopp av femtiotusen (50,000) kronor, då anslutningen trätt i funktion, vilket förutsättes komma att ske samtidigt med att reningsverket tages i bruk av staden. Reningsverket och anslutningsledningen skola vara färdiga att tagas i bruk senast vid utgången av år 1943, i den mån force majeure icke föranleder försening. Drift- och underhållskostnadsersättning räknas från och med anslutningsdagen med ett årligt belopp, motsvarande tio procent av årskostnaderna för reningsverket, att utgå i efterskott så länge avtalet är gällande och ifrågavarande institutioners områden icke blivit inkorporerade med Uppsala stad.

Reningsverket omfattar ej eventuell anläggning för distribution av metanogas eller andra särskilda anläggningar, som staden kan komma att utbygga i anslutning till verket.

Skulle antalet personer inom de angivna institutionerna för visst år överstiga 1,500 vid regementet, 2,500 vid Ulleråkers sjukhus och 400 vid Lantbrukshögskolan, skola anslutningsavgifter samt drift- och underhållskostnadsersättningen för sagda år ökas på visst angivet sätt.

Vid en eventuell utbyggnad av reningsverket, som avser ökad renings-effekt, skall den förenämnda anslutningsavgiften femtiotusen (50,000) kronor ökas med ett belopp, som står i proportion till ökningen av reningsverkets anläggningskostnad. Detta belopp skall erläggas, då den ifrågavarande utbyggnaden tages i bruk.

Framdragande av anslutningsledning från de nämnda institutionerna till det blivande reningsverket skall utföras på av staden godkänt sätt och på Kronans bekostnad.

Avtalet är gällande från dagen för ikraftträdandet till utgången av det kalenderår, under vilket ikraftträdandet skett, och därefter för en tid av tio (10) år. Därest avtalet dessförinnan icke uppsagts från någondera partens sida i enlighet med vad nedan sägs, förlänges detsamma för varje gång med ytterligare fem (5) år.

Vid gemensamt sammanträde den 13 mars 1941 med representanter för arméförvaltningen, medicinalstyrelsen och lantbrukshögskolan har överenskommit, att den preliminärt bestämda anslutningsavgiften å 50,000 kronor skulle, därest statsmakterna godkände avtalet, erläggas av arméförvaltningen med 10,000 kronor, av medicinalstyrelsen med 35,000 kronor och av lantbrukshögskolan med 5,000 kronor. De årliga driftkostnaderna — beräknade till sammanlagt omkring 2,000 kronor — skulle under samma förutsättning

gäldas med respektive 25, 62.5 och 12.5 procent av den summa, som enligt avtalet skulle komma att gemensamt åvila de tre anslutna institutionerna.

Enligt en inom byggnadsstyrelsen verkställd beräkning skulle ifråga om Ulleråkers sjukhus ett biträdande av avtalet medföra en besparing i utgifterna för den andra etappens arbeten med inemot 100,000 kronor.

Statskontoret har i utlåtande den 16 april 1941 tillstyrkt ifrågavarande avtal.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

Vad till en början angår den väckta frågan om anslutning till det av Uppsala stad planerade reningsverket av avloppsledningarna från Ulleråkers sjukhus, torde enligt min mening tvekan ej råda om de fördelar ur kostnadssynpunkt, som stå att vinna genom en dylik anslutning på i avtalet närmare angivna villkor. Då, enligt vad jag vid gemensam beredning med cheferna för försvars- och jordbruksdepartementen erfarit, ett accepterande av avtalet även för lantbrukshögskolans och Upplands regementes del skulle innebära en tillfredsställande lösning av avloppsfrågan, vill jag tillstyrka, att riksdagens medgivande inhämtas för Kungl. Maj:t att godkänna avtalet.

Såsom jag erinrat, har Kungl. Maj:t i anslutning till 1939 års urtima riksdags beslut i ämnet förordnat, att i den mån de åren 1936 och 1939 beslutade renoveringsarbetena vid Ulleråkers sjukhus icke redan verkställts, desamma — med vissa undantag — icke finge fullföljas med mindre Kungl. Maj:t därtill lämnade tillstånd. Med hänsyn till de numera inträdda försämrade arbetsförhållandena å byggnadsmarknaden torde ett fullföljande av ifrågavarande arbeten böra anbefallas och återstående erforderliga medel för den andra etappens genomförande anvisas för nästa budgetår. Enligt en år 1938 verkställd beräkning rörande hithörande kostnader uppskattades dessa till 1,340,000 kronor, varav av 1939 års lagtima riksdag anvisats 900,000 kronor. På grund av den besparing i utgifterna för de i andra etappen ingående arbetena, som är att förvänta, därest en anslutning av avloppsledningarna från sjukhuset, på sätt förordats, viktades till Uppsala stads reningsverk, räknar jag trots ytterligare inträdda prisstegringar med att den uppskattade totalkostnaden för byggnadsetappen — 1,340,000 kronor — skall visa sig ej behöva överskridas. För nästa budgetår böra därför (1,340,000 — 900,000) 440,000 kronor anvisas. För utrönande av möjligheten av förenklingar i den ursprungliga byggnadsplanen i avseende å ännu ej igångsatta arbeten torde emellertid ärendet i dessa delar böra underkastas en granskning av 1940 års civila byggnadsutredning.

Renovering och tillbyggnad av Mariebergs sjukhus vid Kristinehamn.

För utförande av vissa vattenlednings- och avloppsledningsarbeten vid detta sjukhus har riksdagen tidigare anvisat sammanlagt 519,000 kronor.

I skrivelse den 25 februari 1938 hemställde *medicinalstyrelsen* om anvisande av medel för en genomgripande renovering och tillbyggnad av sjukhuset, innebärande omändringar, påbyggnader och moderniseringar av sjukpaviljonger, modernisering av köksbyggnaden, tillbyggnad av tvätt- och bageribyggnaden samt uppförande av ny administrationsbyggnad, nytt ångpannehus och nytt bostadshus för två läkare. Kostnaderna för förslagets genomförande hade av medicinalstyrelsens arkitekt beräknats till sammanlagt 5,445,000 kronor, varav 2,000,000 kronor utgjorde kostnad för tekniska anläggningar för sjukhusets uppvärmning med tillhörande maskinutrustning,

nya ledningar för vatten och avlopp jämte w. c. och övrig sanitär anläggning samt nya elektriska ledningar.

Över det sålunda upprättade förslaget inhämtade medicinalstyrelsen yttrandet från direktionen för Mariebergs sjukhus och byggnadsstyrelsen.

Förslaget framlades för 1939 års lagtima riksdag i propositionen nr 242 med förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40. I skrivelse den 6 juni 1939, nr 332, fann riksdagen i likhet med departementschefen utrett, att Mariebergs sjukhus vore i behov av en genomgripande renovering, och hade ej heller något att erinra mot att i samband därmed en utökning av platsantalet vidtoges. Med hänsyn till vad byggnadsstyrelsen anfört, ansåge sig riksdagen emellertid icke kunna tillstyrka, att en renovering av sjukhuset verkställdes i huvudsaklig överensstämmelse med föreliggande förslag utan att detsamma först underkastades en grundlig överarbetning genom byggnadsstyrelsens försorg. Vid sådant förhållande syntes det riksdagen lämpligast, att ifrågavarande förslag utginge ur beredskapsstaten och att i stället erforderliga medel för överarbetningens verkställande anvisades å riksstaten för budgetåret 1939/40.

Den 22 juni 1939 uppdrog Kungl. Maj:t i anledning av vad riksdagen sålunda anfört åt byggnadsstyrelsen att i anslutning till styrelsens i förenämnda utlåtande framförda erinringar verkställa överarbetning av det i propositionen nr 242 framlagda förslaget.

Med skrivelse den 8 april 1941 har byggnadsstyrelsen överlämnat förslag i ämnet samt därvid anfört bland annat följande.

I det nu föreliggande överarbetade förslaget, vilket framställdes å skrivelsen bilagda 67 stycken den 1 april 1941 dagtecknade skissritningar jämte tillhörande kostnadsberäkningar, hade i den omfattning det befunnits ekonomiskt möjligt åstadkommits gynnsammare belysningsförhållanden inom vissa vårdavdelningars dagrum och sjukrum. Vidare hade tillgodosetts vissa önskemål, som från medicinalstyrelsens och sjukhusledningens sida numera framställts. Sålunda hade antalet sjukplatser ökat från tidigare föreslagna 1,032 till 1,060 sängar, varav 23 vårdplatser tillkommit på insulinavdelningen. Slutligen hade i besparingssyfte vidtagits de inskränkningar, som befunnits möjliga i fråga om förändring av sjukhusets nuvarande planläggning m. m. Därjämte omfattade förslaget alternativt en barnavdelning om 20 vårdplatser i en särskild nybyggnad, vilken icke ingått i det ursprungliga byggnadsprogrammet.

Kostnaderna för genomförandet av det för riksdagen framlagda förslaget hade beräknats till sammanlagt 5,445,000 kronor, vilket belopp emellertid byggnadsstyrelsen i sitt utlåtande den 22 februari 1938 ansett vara väl knappt och böra höjas till 5,530,000 kronor. Enligt den verkställda kostnadsberäkningen skulle det nu föreliggande överarbetade förslaget, bortsett från en alternativt föreslagen barnpaviljong om 20 vårdplatser, draga en kostnad av 6,076,700 kronor. Detta förslag skulle alltså betinga en kostnad, som med omkring 11.6 procent överstege kostnaderna för det tidigare förslaget.

I en den 22 april 1941 dagtecknad promemoria ha närmare preciserats de olika, från varandra fristående etapper, vari ifrågavarande byggnadsarbeten lämpligen borde utföras. Enligt denna plan skulle etapperna avgränsas på följande sätt:

		Beräknad kostnad	
Ettapp I.	Nytt ångpannehus	kronor 938,300	
	Utvändiga arbeten och diverse	» 20,000	kronor 958,300
» II.	Ny administrationsbyggnad	kronor 249,100	
	Köksbyggnad	» 489,000	
	Utvändiga arbeten och diverse	» 180,000	
	Provisoriskt kök	» 14,700	» 932,800
» III.	Paviljong 1—7—4	kronor 995,100	
	Uppsyningsmansbostad	» 9,100	» 1,004,200
» IV.	Paviljong 5 och 6	kronor 397,700	
	» 8 och 9	» 394,700	
	Utvändiga arbeten och diverse	» 100,000	» 892,400
» V.	Paviljong 15	kronor 284,200	
	» 16	» 281,800	
	3 Öppendörrpaviljong för män	» 72,800	
	Arbetspaviljong	» 9,700	
	11 Öppendörrpaviljong för män	» 13,600	
	12 » » kvinnor	» 43,000	
	Utvändiga arbeten och diverse	» 48,000	
	Tvätt och bageri		
	Byggnadsarbeten	» 149,500	
	Maskintvättanläggning	» 60,000	
Provisorisk tvättanläggning	» 10,000	» 972,600	
» VI.	13 Paviljong för lugna kvinnor	kronor 148,000	
	14 » » » och halv- lugna kvinnor	» 236,400	
	17 Paviljong för t. b. c. och oroliga kvinnor	» 230,100	
	18 Paviljong för oroliga kvinnor ..	» 268,600	
	49 Bostadshus för två läkare	» 106,000	
	28 f Nuvarande bostadshus ändras till centralförråd	» 21,600	» 1,010,700
	» VII. Återstående arbeten		
Däribland 52 Barnpaviljong	kronor 103,700		
Oändringar av personalbostads- husen. Samlingssal m. fl. Plane- ringar kring byggnader. Prome- nadgårdsstängsel.			
Återstående utvändiga arbeten ..	» 305,700	» 409,400	
		Summa kronor 6,180,400	

Departementschefen har för egen del anfört:

Behovet av en genomgripande renovering av Mariebergs sjukhus är till fullo styrkt. Riksdagen har också, såsom jag anfört, redan i annat sammanhang i princip förklarat sig beredd att anvisa medel för möjliggörande av en ändamålsenlig modernisering av sjukhusets byggnadskomplex samtidigt som riksdagen uttalat sig för en utökning i samband med renoveringsarbetena av sjukhusets platsantal.

Såvitt jag vid en granskning av den innevarande år framlagda reviderade byggnadsplanen kunnat finna, synas påtagliga förbättringar i förhållande till

det ursprungliga förslaget hava uppnått. Jag anser det dessutom såsom en vinst, att den viddagna överarbetningen tillåtit en ytterligare utvidgning av antalet vårdplatser, eller från 1,032 till 1,060. Alternativt har byggnadsstyrelsen på förslag av medicinalstyrelsen därjämte ifrågasatt uppförande för en kostnad av 103,700 kronor av en särskild byggnad, avsedd att inrymma en barnpaviljong om 20 platser.

De sammanlagda kostnaderna för byggnadsarbetena enligt medicinalstyrelsens tidigare förslag uppskattades till 5,530,000 kronor. Ett genomförande av det av byggnadsstyrelsen förordade förslaget — däri inbegripet barnpaviljongen — skulle enligt styrelsens beräkningar medföra en total kostnad av i runt tal 6,180,000 kronor. Med hänsyn till de påtagliga förbättringar i olika avseenden, som enligt vad jag antytt otvivelaktigt ernåtts genom byggnadsstyrelsens överarbetning, synes kostnadsstegringen hava hållits inom skäligen gränser, särskilt i betraktande av den ökning av byggnadskostnaderna, som de senaste åren ägt rum. Såsom byggnadsstyrelsen anført är förslaget närmast att betrakta som en generalplan, vars realiserande i var för sig fristående etapper kan utsträckas under en tid av åtskilliga år. Med hänsyn till vad i ärendet framhållits, är jag beredd att nu tillstyrka, att etapperna I och II, vilka bland annat innefatta uppförande av nytt ångpannehus, ny administrationsbyggnad samt köksbyggnad och vilka böra utföras jämsides med varandra, påbörjas och avslutas under loppet av de två närmast följande budgetåren. De båda etapperna hava kostnadsberäknats till sammanlagt (958,300 + 932,800) 1,891,100 kronor. Jag förordar, att av detta belopp 1 miljon kronor anvisas för nästa budgetår. I enlighet med vad byggnadsstyrelsen framhållit bör åt styrelsen lämnas i uppdrag att före etapparbetenas påbörjande inkomma med mera detaljerade byggnadsförslag, inrymmande de möjligheter till förenklingar, som kunna visa sig föreligga; härefter torde förslagen böra prövas av 1940 års civila byggnadsutredning.

Sammanfattning. Vid bifall till vad departementschefen i det föregående förordat skulle medelsbehovet för nästa budgetår komma att beräknas sålunda:

Sidsjöns sjukhus.....	kronor 4,460,000
Umedalens sjukhus	» 26,000
Ulleråkers sjukhus.....	» 440,000
Mariebergs sjukhus	» 1,000,000
	<hr/>
	Summa kronor 5,926,000

Det förutsättes, att denna beräkning icke är i detalj bindande för medlens disposition. I den mån så med hänsyn till sättet för byggnadsarbetenas bedrivande eller eljest kan befinnas lämpligt, avses enligt Kungl. Maj:ts bestämmande en ökning av beräknad medelsdisposition för visst ändamål kunna ske mot det att motsvarande minskning vidtages för ett annat.

Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av medel till färdigställande av Sidsjöns sjukhus i Sundsvall och fortsatt renovering av Ulleråkers sjukhus vid Uppsala hava icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet förutsätter härvid, att de till grund för dessa företag liggande ritningarna i av departementschefen berörda delar underkastas förnyad granskning genom

Utskottet.

1940 års civila byggnadsutrednings försorg i syfte att uttröna eventuella möjligheter till ytterligare besparingar. Likaså tillstyrker utskottet, att Kungl. Maj:t bemyndigas att för statens del godkänna föreliggande preliminära avtal rörande anslutning av Ulleråkers sjukhus, Uppsala regemente och lantbrukshögskolan till Uppsala stads reningsverk för avloppsvatten.

Kungl. Maj:ts förslag om anordnande av en rotfruktkällare vid Umedalens sjukhus anser sig utskottet böra biträda. Utskottet har dock icke kunnat undgå att finna de beräknade kostnaderna, 26,000 kronor, jämförelsevis höga för det ändamål, varom här är fråga.

Frågan om renovering och tillbyggnad av Mariebergs sjukhus vid Kristinehamn var, såsom departementschefen erinrat, år 1939 föremål för prövning av riksdagen, som därvid fann behovet av en genomgripande renovering styrkt men icke ansåg sig kunna förorda bifall till det då föreliggande förslaget i oförändrat skick. I likhet med departementschefen finner utskottet den nu framlagda reviderade planen innebära väsentliga förbättringar i förhållande till den tidigare, om det än icke kunnat undvikas, att den ursprungligen beräknade kostnadsramen måst överskridas. Med hänsyn till läget å arbetsmarknaden har utskottet intet att erinra mot att de två första etapperna av den reviderade planen, avseende byggnadsarbeten för sammanlagt 1,891,100 kronor, påbörjas under nästa budgetår och att för ändamålet anvisas 1,000,000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. besluta att i enlighet med av departementschefen förordade förslag följande arbeten må komma till utförande, nämligen

a) vid Umedalens sjukhus anordnande av en rotfruktkällare för en beräknad kostnad av högst 26,000 kronor;

b) vid Mariebergs sjukhus om- och nybyggnadsarbeten för en beräknad kostnad av högst 1,891,100 kronor;

II. bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna ett den 1 november 1940 samt den 21 januari och den 7 februari 1941 mellan Uppsala stads drätselkammare, å ena sidan, samt chefen för Upplands regemente, medicinalstyrelsen och lantbrukshögskolan, å andra sidan, träffat avtal angående anslutning till stadens reningsverk för avloppsvatten;

III. till *Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus* för budgetåret 1941/42 såsom kapitalinvestering i statens allmänna fastighetsfond anvisa ett reservationsanslag av 5,926,000 kronor.

Stockholm den 23 maj 1941.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 133.
